

Rezultatele operative ale activității social-economice a municipiului Chișinău pentru perioada ianuarie - iunie a anului 2024

I. Situația demografică

În perioada ianuarie - iunie 2024, în municipiul Chișinău au fost înregistrați 3 494¹ născuți-vii, numărul lor fiind în creștere cu 8% față de perioada similară a anului precedent. Numărul persoanelor decedate a constituit 3 271 persoane, cu 0,8% mai puțin comparativ cu ianuarie - iunie 2023.

În *Fig.1* este prezentată evoluția numărului persoanelor născute-vii față de cele decedate, pe primul semestru al anilor 2020 - 2024.

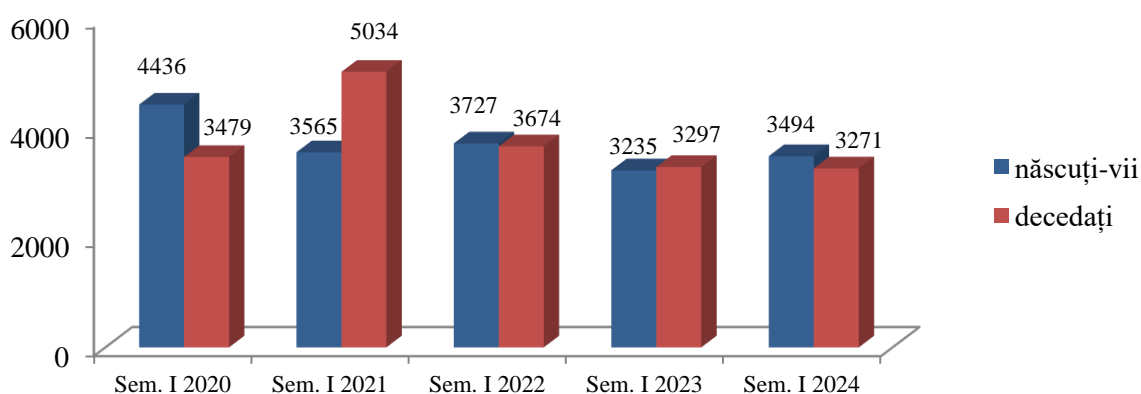

Fig. 1 Dinamica născuților-vii și decedaților, în mun. Chișinău (persoane)

În ianuarie – iunie 2024, în municipiul Chișinău, rata natalității a constituit 10,6 născuți-vii la 1000 locuitori, pe când rata mortalității – 9,9 decedați la 1000 locuitori.

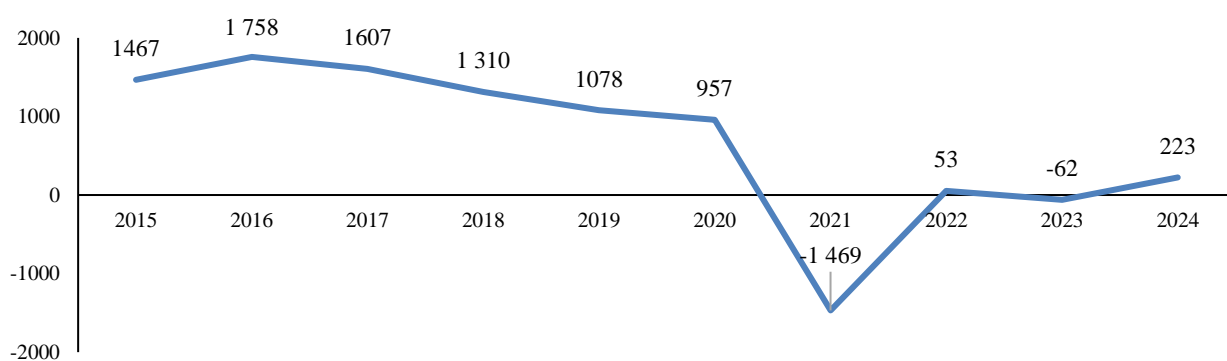

Fig. 2 Evoluția sporului natural al populației, în perioada ianuarie – iunie, anii 2015 – 2024

În perioada de referință, sporul natural al populației din mun. Chișinău a înregistrat o valoare pozitivă, întrucât numărul născuților-vii a depășit numărul decedaților.

¹ Date provizorii

II. Câștigul salarial mediu lunar

Câștigul salarial mediu lunar nominal brut al unui salariat în unitățile din sectorul real cu 4 și mai mulți salariați și în toate instituțiile bugetare, care au sediul în municipiul Chișinău, în trimestrul II 2024 a constituit 16 683,3 lei, fiind în creștere față de perioada similară a anului 2023, cu 2 196,4 lei (+15,2%).

În Fig.3 este prezentată evoluția trimestrială a câștigului salarial mediu lunar brut al unui salariat în unitățile din sectorul real cu 4 și mai mulți salariați și în toate instituțiile bugetare, care au sediul în municipiul Chișinău, pe parcursul perioadei 2021 - 2024.

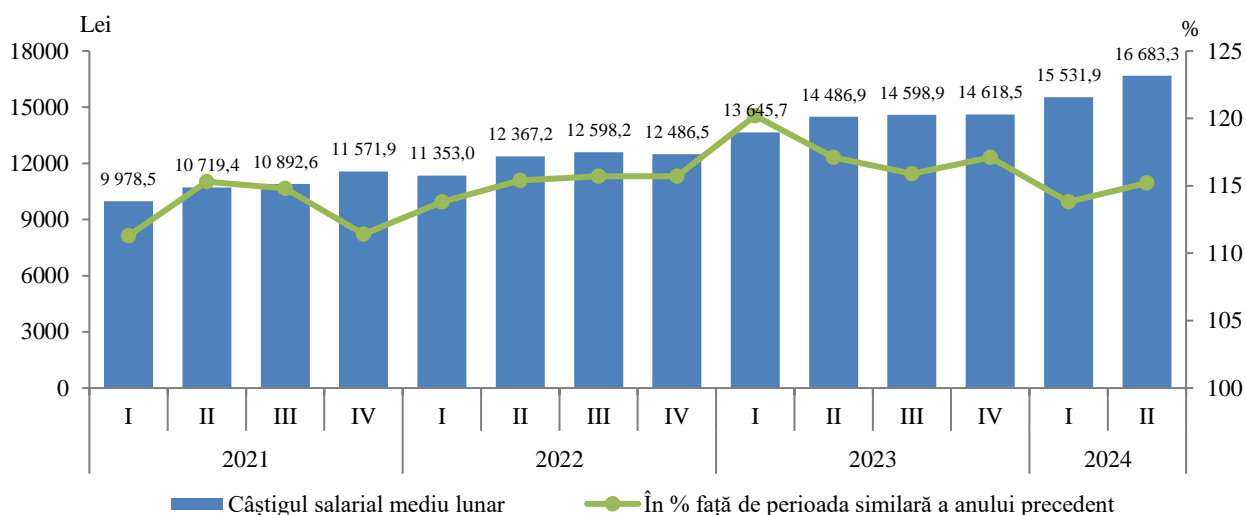

Fig. 3 Evoluția câștigului salarial mediu lunar brut, pe trimestre, pentru anii 2021- 2024

Astfel, se constată o tendință de creștere a câștigului salarial mediu lunar pe parcursul perioadei 2021- 2024. Fluctuațiile acestuia în cursul anului sunt determinate de acordarea premiilor anuale și a primelor de sărbători.

III. Activitatea investițională

În ianuarie - iunie 2024, în Republica Moldova au fost realizate investiții în active imobilizate în valoare de 12 600,3 mil. lei, fiind în creștere cu 1,7% față de ianuarie – iunie 2023, dintre care 68,2% s-au realizat în municipiul Chișinău (8 599,2 mil. lei).

Comparativ cu ianuarie - iunie 2023, în mun. Chișinău, se înregistrează o creștere a investițiilor cu 2% (în prețuri comparabile) din contul tuturor surselor de finanțare. Sursa principală de finanțare a investițiilor au reprezentat mijloacele proprii ale investitorului, ponderea cărora a constituit 73,4%.

Conform datelor statistice, în perioada de referință au fost realizate investiții în *imobilizări corporale* în valoare de 8 159,9 mil. lei și *investiții în imobilizări necorporale* în valoare de 439,3 mil. lei cu 49,3 % mai mult față de perioada similară a anului 2023.

Investițiile în *imobilizări corporale*, în perioada ianuarie – iunie 2024, nu au înregistrat modificări semnificative față de ianuarie – iunie 2023 (+0,3%).

Tabelul nr. 1 Investiții în active imobilizate în ianuarie - iunie 2024, în mun. Chișinău

Tipul investiției	Realizări, mil. lei	În % față de:	
		Ianuarie - iunie 2023	total
Investiții în active imobilizate-total	8 599,2	102,0	100,0
Investiții necorporale	439,3	149,3	5,1
Investiții corporale	8 159,9	100,3	94,9
<i>Din care:</i>			
Clădiri rezidențiale	1 672,3	116,5	19,4
Clădiri nerezidențiale	1 042,0	87,5	12,1
Construcții ingineresti	900,7	62,0	10,5
Mașini și utilaje	2 657,0	115,9	30,9
Mijloace de transport	1 262,9	112,5	14,7
Alte imobilizări corporale	625,0	99,0	7,3

Pentru construcția *clădirilor rezidențiale*, în perioada de raport, au fost investite 1 672,3 mil. lei, ceea ce constituie 19,4% din volumul total al investițiilor în active imobilizate, fiind în creștere cu 16,5% față de ianuarie – iunie 2023.

Creșteri ale volumului de investiții s-au înregistrat după cum urmează: la *mașini și utilaje* - cu 15,9% și *mijloace de transport* - cu 12,5% față de ianuarie - iunie 2023.

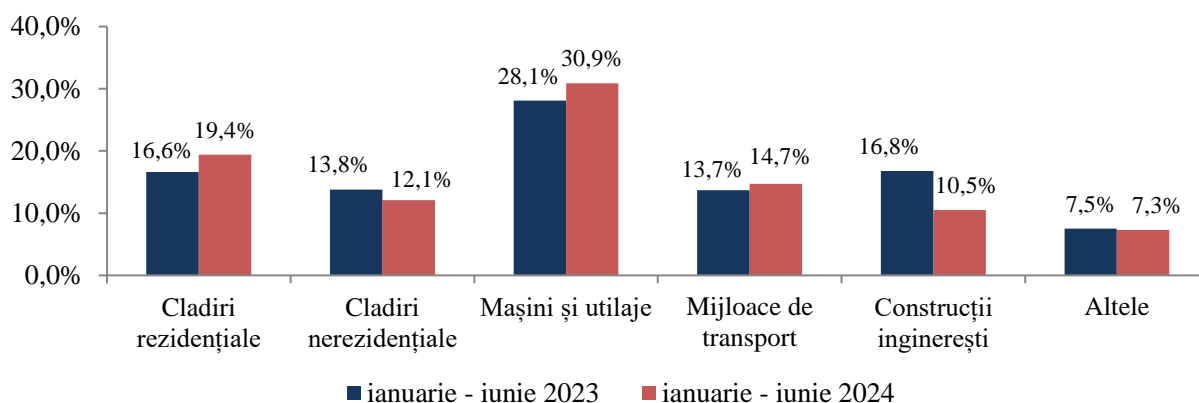

Fig. 4 Ponderea investițiilor în imobilizările corporale în totalul investițiilor imobilizate, în mun. Chișinău

Totodată, în perioada de referință, se înregistrează o diminuare a investițiilor cu 12,5% pentru *clădiri nerezidențiale* și cu 38% - pentru *construcții ingineresti*.

În ianuarie – iunie 2024, în mun. Chișinău s-au eliberat 501 autorizații de construire, cu 15,1% mai puține față de ianuarie - iunie 2023. Astfel, pentru *clădiri rezidențiale*, s-au eliberat cu 83 autorizații de construire mai puțin (-18,4%), iar pentru *clădiri nerezidențiale*, numărul autorizațiilor de construire s-a diminuat cu 6 unități (-7,1%).

Au fost date în exploatare 766 locuințe cu suprafața totală de 59,2 mii m², fiind cu 76,9% mai puține față de aceeași perioadă a anului 2023. Din totalul de locuințe, 595 au constituit apartamente, iar 171 – case de locuit individuale. În mediul urban au fost date în exploatare 588 locuințe ceea ce constituie 76,8% din totalul locuințelor date în exploatare.

IV. Producția industrială

Valoarea producției industriale, în perioada ianuarie – iunie 2024, a constituit 18 443,3 mil. lei (în prețuri curente). Producția fabricată de către întreprinderile industriale, pe forme de proprietate, în municipiul Chișinău a înregistrat o scădere cu 0,6% sau cu 106,3 mil. lei față de perioada respectivă a anului precedent.

În Fig.5 este prezentată structura producției industriale fabricate, pe forme de proprietate, în ianuarie - iunie 2024, în municipiul Chișinău.

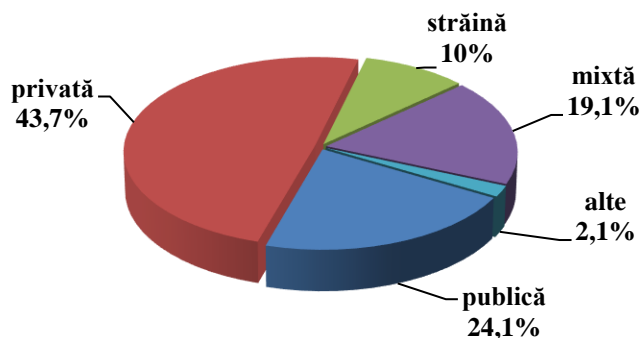

Fig. 5 Structura producției industriale fabricate pe forme de proprietate, în ianuarie – iunie 2024, mun. Chișinău

Ponderea cea mai mare în volumul total al producției industriale, obținute în ianuarie – iunie 2024, o dețin *întreprinderile industriale din sectorul privat* – 43,7% (9 083,4 mil. lei), *sectorul public* – 24,1% (3 910,6 mil. lei), iar *sectorului întreprinderilor mixte* îi revin 19,1% din volumul producției (3 357,7 mil. lei).

Tabelul nr. 2 Activitatea sectorului industrial, în mun. Chișinău, în semestrul I al anilor 2023 - 2024

Indicatorii Denumirea	Volumul producției industriale pentru sem. I al anului 2023 (în prețuri curente), mil. lei	Volumul producției industriale pentru sem. I al anului 2024 (în prețuri curente), mil. lei	În % față de ianuarie-iunie 2023 (în prețuri comparabile)
Industrie – total:	18 549,6	18 443,3	105,2
Industria extractivă	133,8	198,4	138,7
Industria prelucrătoare	13 894,0	14 192,9	104,2
Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	4 521,8	4 051,9	111,0

În prețuri comparabile, valoarea producției industriale fabricate în mun. Chișinău, în ianuarie – iunie 2024, a crescut cu 5,2% în raport cu perioada similară a anului precedent.

În prețuri curente, valoarea producției din *industria extractivă* a crescut cu 64,6 mil. lei, iar *industria prelucrătoare* cu 298,9 mil. lei față de ianuarie - iunie 2023.

Totodată, *producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat* a scăzut în perioada de referință, cu 469,9 mil. lei.

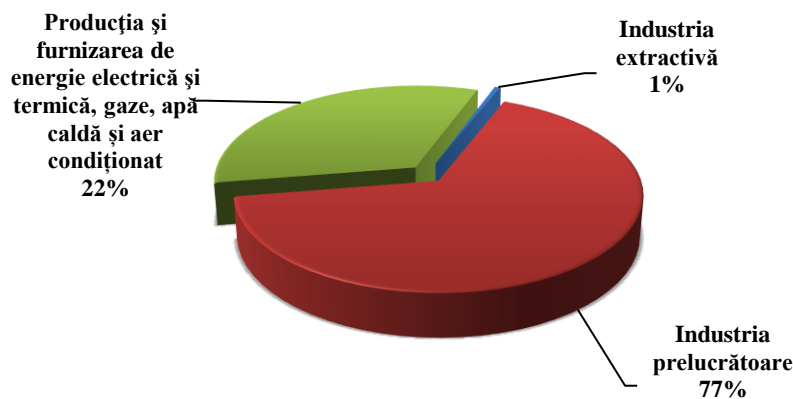

Fig. 6 Structura producției industriale după tipuri de activități, în mun. Chișinău, în ianuarie – iunie 2024

Activitatea de producere a întreprinderilor industriale, din mun. Chișinău, în ianuarie - iunie 2024, a fost determinată preponderent de activitatea întreprinderilor din *industria prelucrătoare* în număr de 419 unități, care au înregistrat o valoare a producției fabricate în sumă de 14 192,9 mil. lei (77% din volumul total de producție), urmată de *producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat* în care activează 9 întreprinderi cu o valoare a producției de 4 051,9 mil. lei (22% din volumul total de producție).

Industria extractivă a cifrat 198,4 mil. lei ceea ce constituie circa 1% din totalul producției industriale fabricate în perioada de raport, în mun. Chișinău.

O pondere înaltă în valoarea producției fabricate în mun. Chișinău o deține *industria alimentară* și anume de 27,3%, care comparativ cu semestrul I al anului 2023 a crescut cu 1,4% (74,1 mil. lei).

Creșteri substanțiale în prețuri curente, s-au înregistrat la următoarele domenii de activitate: *producția, prelucrarea și conservarea cărnii și a produselor din carne* - cu 240,3 mil. lei (+17,2%), *fabricarea produselor de brutărie și a produselor făinoase* – cu 201,3 mil. lei (+26,6%), *fabricarea de articole confecționate din textile (cu excepția îmbrăcăminteii și lenjeriei de corp)* – cu 11 mil. lei (+22,6%), *fabricarea produselor de uz gospodăresc și sanitar, din hârtie sau carton* – cu 41,5 mil. lei (de 1,5 ori mai mult), *fabricarea echipamentelor electrice* – cu 39,8 mil. lei (+46%), *fabricarea calculatoarelor și a produselor electronice și optice* – cu 43 mil. lei (+23,3%), *fabricarea de mobilă pentru birouri și magazine*– cu 15,9 mil. lei (+47,9%).

Totodată, unele industrii au înregistrat scăderi considerabile după cum urmează: *fabricarea uleiurilor și grăsimilor* – cu 426,5 mil. lei (-36,5%), *fabricarea încălțămintei* – cu 45,5 mil. lei (-46%), *fabricarea sticlei și a articolelor din sticlă* - cu 365,4 mil. lei (-24,1%), *fabricarea produselor din beton pentru construcții* – cu 20 mil. lei (-7,2%).

În ianuarie – iunie 2024, în mun. Chișinău, cifra de afaceri pe tipuri de activități în industrie, a înregistrat valoarea de 41 293,8 mil. lei, fiind în scădere cu 6 175,3 mil. lei sau cu 13%, în prețuri curente, comparativ cu ianuarie - iunie 2023.

Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat a generat o cifră de afaceri de 22 689,9 mil. lei, *industria prelucrătoare* a înregistrat venituri din vânzări de 17 610,3 mil. lei, iar *industria extractivă* – 267,2 mil. lei.

V. Transportul de mărfuri și pasageri

Întreprinderile de transport rutier, din mun. Chișinău, în ianuarie - iunie 2024 au transportat 4 401,8 mii tone de mărfuri ceea ce reprezintă 58,8% din volumul total de mărfuri transportate per ansamblu pe țară, fiind în creștere cu 15,6% față de ianuarie - iunie 2023.

Tabelul nr.3 Volumul de mărfuri transportate în ianuarie – iunie 2024

	Mărfuri transportate, mii tone	din care în trafic:		
		internațional	interurban	suburban, urban
Total pe țară	7 481,1	2 238,3	2 575,9	2 666,9
Mun. Chișinău	4 401,9	1 253,1	920,1	2 228,7

Prin intermediul *traficului suburban și urban*, au fost transportate mărfuri în cantitate de 22 28,7 mii tone (50,6%), prin intermediul *traficului internațional* – 1 253,1 mii tone (28,5%), iar pe cale *interurbană* au fost transportate 920,1 mii tone de mărfuri (20,9%).

Tabelul nr. 4 Veniturile obținute din transportul de mărfuri, în ianuarie – iunie 2024

	Total venituri (fără TVA), mil. lei	din care în trafic:		
		internațional	interurban	suburban, urban
Total pe țară	4 080,3	3 364,0	578,5	137,9
Mun. Chișinău	2 260,3	1 965,0	190,8	104,5

În ianuarie – iunie 2024, întreprinderile care au transportat mărfuri din mun. Chișinău au încasat venituri de 2 260,3 mil. lei (fără TVA) ceea ce a reprezentat 55,4% din totalul veniturilor întreprinderilor de transport rutier din Republica Moldova.

Cele mai mari venituri le-au obținut întreprinderile care au transportat mărfuri prin intermediul *traficului internațional* în sumă de 1 965 mil. lei, cu o pondere de 86,9% în veniturile totale ale întreprinderilor de transport rutier din mun. Chișinău.

Parcursul de mărfuri, efectuat de către întreprinderile cu transport auto din municipiul Chișinău a constituit 1 364,1 mil. tone-km, fiind în creștere cu 8,4% față de aceeași perioadă analizată a anului 2023.

Numărul pasagerilor transportați cu autobuze și microbuze, în perioada de referință a constituit 37,6 mil. pasageri, majorându-se cu 47,7% față de semestrul I al anului 2023.

Ponderele călătoriilor cu autobuze și microbuze în numărul total de călătorii cu acest mod de transport în municipiul Chișinău a constituit 71,8%, regiunile de dezvoltare Nord – 8,6%, Centru – 12,4%, Sud – 5,5% și UTA Găgăuzia – 1,7%.

Parcursul pasagerilor transportați cu autobuze și microbuze a cifrat 785,5 mil. pasageri-km, fiind în creștere cu 31% comparativ cu ianuarie - iunie 2023.

În perioada de referință, întreprinderile din mun. Chișinău, care au transportat pasageri cu autobuze, microbuze, taximetre au încasat venituri de 812,5 mil. lei (fără TVA).

VI. Activitatea de turism

În ianuarie - iunie 2024, în municipiul Chișinău, agențiile de turism și turoperatorii au prestat servicii turistice la 168 mii turiști și excursioniști, cu 24,3% mai mult față de perioada similară a anului precedent.

Turismul receptor reprezentat de numărul de turiști și excursioniști străini care au beneficiat de serviciile agențiilor de turism și tur operatorilor în ianuarie - iunie 2024, în mun. Chișinău a cifrat 25,1 mii persoane, fiind în creștere cu 53,3% față de ianuarie-iunie 2023, dintre care 24,6 mii persoane (98,2%) au sosit *în scopuri de odihnă, recreere și agrement*; 442 persoane (1,8%) - *în scopuri de afaceri și profesionale*.

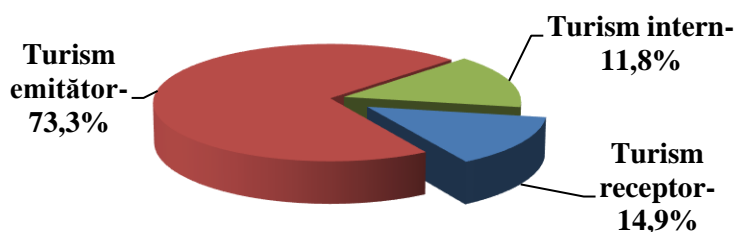

Fig. 7 Structura formelor de turism, în mun. Chișinău, în ianuarie - iunie 2024

Turismul emițător reprezentat de numărul de turiști și excursioniști, care au plecat în străinătate prin intermediul agențiilor de turism și turoperatorilor din municipiul Chișinău, în perioada ianuarie - iunie 2024 a constituit 123,1 mii persoane, fiind în creștere cu 19,5% comparativ cu aceeași perioadă a anului 2023.

Turismul intern a cifrat 19,7 mii rezidenți ai Republicii Moldova care s-au deplasat în interiorul țării, în scop turistic, cu 25,5% mai mult decât în semestrul I al anului 2023.

În structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare, în ianuarie - iunie 2024 au fost înregistrate 363,8 mii înoptări ale turiștilor, dintre care 162,5 mii ale cetățenilor moldoveni (44,7% din totalul înoptărilor) și 201,3 mii înoptări ale nerezidenților (55,3%).

Numărul de turiști, sosiți în structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare, în ianuarie - iunie 2024 raportat la perioada similară a anului precedent, se prezintă astfel: *hoteluri și moteluri* - 114,4 mii turiști (+51,3%), *cămine pentru vizitatori* - 3,3 mii turiști (-13,1%), *pensiuni turistice și agroturistice* - 8,1 mii turiști (+37,3%), *structuri de întremare* - 3,0 mii turiști (+43%), *structuri de odihnă* - 17,7 mii turiști (+1,4%).

Ponderi mai însemnate în numărul total al turiștilor străini cazați în structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare le-au revenit celor sosiți din Ucraina (37,4%), România (20%), SUA (8%), Israel (3,6%), Turcia (2,7%), Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord (2,5%), Germania (2,2%), Federația Rusă (2,2%) și Italia (2,2%).

VII. Producția agricolă

Pentru roada anului 2024, întreprinderile agricole cu suprafața terenurilor agricole de 10 ha și peste din mun. Chișinău, au semănat 5 673 ha, fiind în creștere cu 481 ha (+9,3%) față de semestrul I al anului 2023.

Tabelul nr. 5 Suprafețele însămânțate cu culturi agricole și structura lor, la 1 iulie 2024

Tipul culturilor agricole	Hectare	În % față de 1 iulie 2023	Pondere (în % față de total)
Suprafața însămânțată - total	5 673	109,3	100
Cereale și leguminoase boabe - total	3 425	106,5	60,4
din acestea:			
grâu de toamnă și primăvară	1 634	85,5	28,8
orz de toamnă și primăvară	410	233,0	7,2
porumb pentru boabe	1281	115,0	22,6
leguminoase pentru boabe	48	320,0	0,8
Culturi tehnice - total	2164	112,4	38,1
din acestea:			
floarea-soarelui	1702	131,3	30,0
soia	14	-	0,2
rapiță de toamnă	321	69,5	5,7
Cartofi, legume și bostănoase - total	15	71,4	0,3
Culturi pentru nutreț – total	69	222,6	1,2

Analizând datele din *Tabelul nr.5*, în perioada de raport față de perioada similară a anului 2023, se constată o majorare a suprafeței semănată cu *orz de toamnă și primăvară* (de circa 2,3 ori), *porumb pentru boabe* (+15%), *leguminoaselor pentru boabe* de circa 3,2 ori și a *florii-soarelui* (+31,3%). Totodată, se atestă o scădere a suprafeței semănată cu *grâu de toamnă și primăvară* (-14,5%), *rapiță de toamnă* (-30,5%) și cu *cartofi, legume și bostănoase* (-30,5%).

În ianuarie - iunie 2024, în municipiul Chișinău a scăzut *producția de ouă* (-4,3%), *producția* (creșterea) *vitelor și păsărilor în masă vie* (-48,8%), iar *producția de lapte* a crescut cu 32,7% față de aceeași perioadă a anului precedent.

La 1 iulie 2024, comparativ cu data respectivă a anului trecut, efectivul de animale în gospodăriile de toate categoriile a scăzut, ca rezultat al diminuării efectivului de animale în gospodăriile populației.

Generalizări:

- în ianuarie - iunie 2024, câștigul salarial mediu lunar nominal brut a constituit 16 683,3 lei, fiind în creștere față de aceeași perioadă a anului 2023, cu 15,2% sau cu 2 196,4 lei și depășind cu 18,6% câștigul salarial mediu lunar pe țară, care constituie 14 069,2 lei;

- volumul investițiilor în active imobilizate a cifrat 8 599,2 mil. lei, ceea ce constituie 68,2% din volumul investițiilor în active imobilizate realizate în țară, și înregistrează o creștere cu 2% (în prețuri comparabile) din contul tuturor surselor de finanțare, față de ianuarie - iunie 2023;

- valoarea producției industriale, în ianuarie - iunie 2024 a constituit 18 443,3 mil. lei, în prețuri curente, fiind în scădere cu 0,6% sau cu 106,3 mil. lei față de perioada respectivă a anului precedent;

- cifra de afaceri în industrie a constituit 41 293,8 mil. lei, fiind în scădere cu 6 175,3 mil. lei sau cu 13%, în prețuri curente, comparativ cu ianuarie - iunie 2023;

- întreprinderile de transport rutier, din mun. Chișinău, în perioada de referință au transportat 4 401,8 mii tone de mărfuri ceea ce reprezintă 58,8% din volumul total de mărfuri transportate per ansamblu pe țară, fiind în creștere cu 15,6% față de ianuarie - iunie 2023.

- numărul pasagerilor transportați cu autobuze și microbuze, în perioada de referință a constituit 37,6 mil. pasageri, majorându-se cu 47,7% față de semestrul I al anului 2023;

- în ianuarie - iunie 2024, agențiile de turism și turoperatorii au prestat servicii turistice la 168 mii turiști și excursioniști cu 24,3% mai mult față de perioada similară a anului precedent. *Turismul receptor* a crescut cu 53,3%, *turismul emițător* a înregistrat o creștere cu 19,5%, iar *turismul intern* s-a majorat cu 25,5%.

Rezultatele operative ale activității social-economice a municipiului Chișinău

Indicatori	Unit. de măsură	Anul 2021	Anul 2022	Ianuarie-iunie 2023 (operaționale)	Ianuarie-iunie 2024 (operaționale)	În % față de perioada precedentă (conform datelor statistice preliminare)
Câștigul salarial mediu lunar nominal brut	lei	10 965	12 486,5	14 486,9	16 683,3	115,2
Valoarea producției industriale	mil. lei	36 345,8	36 197,42	18 528,9	18 443,3	105,2*
Volumul investițiilor capitale în active imobilizate	mil. lei	23 445,0	20 431,2	8 313,4	8 599,2	102,0*
Volumul mărfurilor transportate cu transportul rutier	mii tone	6 971,2	8 167,2	3 808,5	4 401,9	115,6
Pasageri transportați cu autobuze și microbuze	mii pasageri	30 217,2	45 797,6	25 456,6	37 591,7	147,7
Numărul total al turiștilor	mii turiști	237,8	364,4	135,1	168,0	124,3
Turism receptor	mii turiști	23,9	28,6	16,4	25,1	153,3
Turism emițător	mii turiști	171,6	280,6	103,0	123,1	119,5
Turismul intern	mii turiști	42,4	55,2	15,7	19,7	125,5

* în prețuri comparabile